

Socrates tenniste in Leiden

Nico van Horn

Onlangs doken foto's uit 1890 en 1891 op, alle betrekking hebbende op de Leidsche Lawn Tennis Club Socrates. Over deze tennisvereniging 'Socrates', opgericht op 30 april 1890, is weinig bekend. De statuten van deze club zijn nooit bij het Ministerie van Justitie ter officiële goedkeuring aangeboden. In de standaardwerken, ook in de recente vierdelige reeks over de geschiedenis van Leiden, wordt Socrates niet genoemd.

Toch is het een interessante club geweest. Leden van bekende Leidse families als Dozy, Damsté en Jaeger waren lid van Socrates en uit genealogische gegevens valt af te leiden dat de club fungeerde als een huwelijksmarkt. Immers, zowel dames als heren waren lid van Socrates. De naam 'Socrates' is bedacht door Annie Jaeger die in 1891 met mede-tennisser Piet Damsté trouwde. Een zus van Piet Damsté trouwde met een Goethart, die na 1900 voorzitter van Socrates was. Een broer van Damsté trouwde met een meisje Dozy die we ook terugvonden als wedstrijdspeelster.

Op de foto's zien we een gemengd gezelschap op en langs de baan, soms voor het clubhuisje dat niet veel meer was dan een bergplaats voor rackets, ballen en net. Op sommige foto's is een grasbaan te zien. Het zal wel altijd een mysterie blijven waar deze provisorische baan heeft gelegen. Socrates speelde later in Vreewijk, aan de Witte Singel 58, en huurde rond 1914 een van de gravelbanen van restaurant de Posthof, vlakbij het Leidse station. Na 1929 verhuisden alle tennisactiviteiten daar naar de Morsweg, op het terrein van de firma Wernink. Die firma Wernink was trouwens de eigenaar van wellicht de eerste gravelbaan in Nederland. De firma deed en doet in bouw materiaal, en van deze familie Wernink is bekend dat ze fanatiek tenniste.

In Leiden bestond sinds 1886 de Leidsche Lawn Tennis Club, vanaf 1975 na verhuizing de Oegstgeester LTC genoemd. In verschillende van hun programmaboekjes rond de eeuwwende vinden we namen van andere Leidse tennisclubs zoals Socrates, voorts VVVVV, IMO (Inspanning Maakt Ontspanning) van 1892, UNI, Sphairinda, Iris, Ivy, Philia, Xantippe (!) en uiteraard de studenten. Al deze clubs samen vormden de Leidsche Lawn Tennis Match Combinatie die regelmatig wedstrijden uitschreef. In het Regionaal Archief Leiden is een bundeltje programma's van 1898 tot 1908 bewaard gebleven.

Slechts van de LLTC-OLTC is een klein gedeelte van het archief gedeponereerd bij het Gemeentearchief in Oegstgeest. Van al die andere clubjes is tot nu toe bitter weinig boven water gekomen. Afgaande op de vermeldingen in de adresgidsen van Leiden en in de jaarboekjes van de Lawn Tennis Bond is Socrates in het begin van de jaren dertig verdwenen. Uit de bestuursamenstelling valt af te leiden dat het toen een damesclub betrof. Dit was dus echter niet het geval bij de oprichting.

Het is te hopen dat het project van het Regionaal Archief Leiden om een sportgeschiedenis van Leiden te schrijven snel verwezenlijkt wordt. Misschien komt er dan nog meer over Socrates boven water.

Tot slot een gedicht vervaardigd door één der leden van Socrates, P.H. Damsté. Hij schreef dit gedicht in mei 1890 tot rechtvaardiging van de naam 'Socrates' op voorstel van Annie Jaeger (zijn latere echtgenote) aan die club gegeven.

*"Ziet, de kleuren der Hellenen waaien over Holland's grond!
En die banen zingen ruischend, 't lied, dat allen tijd weerstond.
't Klinkt van Hellas' eeuw'ge glorie, door geen eeuwental verkleend;
Van het streven harer kinderen; kracht en hand en hoofd vereend.
't Klinkt van Socrates den wijze, 't klinkt van Socrates den held:
Met zijn brein in vrede d'eerste met zijn arm in 't oorlogsveld.
Aan zijn kracht en vlugheid dankte 'leven Alcibiades:
En de roem van 'wijze Athene is de roem van Socrates.
Daarom is ons aller leuze 't woord dat g'in die kleuren leest:
Slechts aan veerkracht van het lichaam paart zich vlugheid van den geest!"*